

Jacek Buszewicz, Z. Śnieżko

Gródek Nadbużny, woj. zamojskie, St.
1C, AZP 86-95/12

Informator Archeologiczny : badania 24, 13-14

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Dęby, gm. Dobre
woj. wrocławskie
St. 29A AZP 46-43/165**

**Uniwersytet Adama Mickiewicza Instytut
Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski**

Badania prowadzili mgr Janusz Czebreszuk i mgr P. Makarowicz. Finansował WKZ we Wrocławku. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych kultury amfor kulistych oraz osady ludności z interstadium epok neolitu i brązu.

Stanowisko 29A w Dębach zlokalizowane zostało na jednej z kulminacji rozległej, znacznie już zniwelowanej wydmy, znajdującej się w południowo-wschodniej części wsi Dobre.

Po przeprowadzeniu badań powierzchniowych, którymi objęto teren o powierzchni 2000 m², w lipcu i sierpniu br. rozpoczęto prace wykopaliskowe o charakterze szerokopłaszczyznowym. Łącznie zbadano teren, obejmujący 288 m², tj. ok. 50% zwartej koncentracji materiału napowierzchniowego.

Na stanowisku udokumentowano 4 punkty osadnicze: osadę ludności kultury pucharów lejkowatych z III fazy jej rozwoju, osadę ludności kultury amfor kulistych z faz IIb-IIIa oraz dwa punkty osadnicze społeczeństw z interstadium epok neolitu i brązu — wczesniejszy — z „episznurowo-protolwieńskiego” poziomu chronologicznego (z elementami kultury pucharów dzwonowatych) oraz późniejszy — z horyzontu trzcinieckiego, z wyznacznikami grupy gościszewskiej.

W kategorii trwałych przejawów osadnictwa zarejestrowano 79 obiektów, w większości rozpoznanych przypadków związanych z neolitycznym etapem zasiedlenia opisywanego terenu (głównie z KPL). Większość obiektów wczesnobrązowych znajdowała się tuż pod powierzchnią współczesnej próchnicy i została praktycznie zniszczona przez głęboką orkę.

W kategorii źródeł ruchomych odnotowano 3800 fragmentów ceramiki naczyniowej, 120 wytworów krzemiennych, 110 wytworów kamiennych oraz nieznaczne ilości polepy i kości z „warstwy”.

Sz szczególnie interesującą wartość poznawczą reprezentują materiały KAK, dostarczające nowych danych dla badań nad późnym odcinkiem jej rozwoju oraz źródła wczesnobrązowe, istotnie wzbogacające dotychczasową wiedzę o początkach kultury łąwieńskiej.

Badania będą kontynuowane.

**Gródek Nadbużny, woj. zamorskie
St. 1C AZ8 86-95/12**

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Zamościu

Badania prowadził mgr Jacek Buszewicz, współpraca poleograficzna doc. dr Z. Śnieżko. Finansował WKZ w Zamościu. Trzeci sezon badań. Osada neolityczna.

Kontynuowano badania szerokopłaszczyznowego wykopu o powierzchni 300 m² usytuowanego w zachodniej części stanowiska.

Przebadano siedem obiektów, z których większość odsłonięto w sezonie poprzednim w 1990 r. odkryto obiekty nr 13/90 i 14/90.

Obiekt 4/89: jego strop uchwycono na głębokości 30 cm. W przekroju pionowym miał kształt trapezowaty o nierównym dnie, którego najgłębsza część znajdowała się na poziomie 145 cm. W górnej części wypełniska znajdowała się duża ilość polepy. Całe wnętrze obiektu zawierało liczne fragmenty kości zwierzęcych, mniejszą ilość ceramiki oraz nieliczne fragmenty krzemienne. Do najciekawszych znalezisk z tego obiektu można zaliczyć krzemienny grocik, dwuuchą amforę oraz gliniany przęślik.

Obiekt 10A/89 miał strop na głębokości 30 cm. W rzucie poziomym rysował się jako owal o długości ok. 400 cm i szerokości 270 cm. Wypełnisko było złożone z licznych, nieckowato ułożonych warstw; niektóre były przesycone fragmentami polepy, w innych znajdowała się duża ilość popiołu i węgli drzewnych. W całym wypełnisku znajdowała się stosunkowo duża ilość kości zwierzęcych, fragmentów ceramiki oraz niewielka liczba fragmentów krzemiennych.

Obiekt 10B/89 został odkryty na głębokości 30 cm jako kolisty zarys o średnicy ok. 100-110 cm, od strony południowej częściowo zniszczony przez wkopujący się weń obiekt 10A/89. Przekrój pionowy miał kształt trapezowaty z nierównym dnem. Znalaziono w nim znaczną ilość dużych fragmentów ceramiki z których udało się w znacznym stopniu zrekonstruować cztery naczynia kultury pucharów lejkowatych.

Kolisty skupisko polepy wyraźnie rysujące się na głębokości 30 cm i oznaczone jako obiekt 11/89, poniżej tej głębokości nie miało wyraźnej kontynuacji; nie odkryto zaciemnienia w lesie i nie wyróżniono skupiska polepy lub ceramiki.

Obiekt 12/89, najgłębszy z badanych, miał bardzo interesującą konstrukcję: w cylindryczno-trapezowatej jamie, której dno znajdowało się na głębokości 170-180 cm wkopano od strony północno-wschodniej rodzaj niszy — w rzucie poziomym owalnej — której nieckowate dno sięgało głębokości 279 cm. Z obiektu wydobyto stosunkowo liczne fragmenty ceramiki i ułamki

kości oraz nieliczne krzemienie. Do najciekawszych znalezisk należy fragment glinianego modelu topora oraz, miniaturka czarki z guzkiem na wylewie. W stropowych warstwach obiektu oprócz ceramiki kultury pucharów lejkowatych znaleziono nieliczne ułamki naczyń kultury strzyżowskiej i kultury lużyckiej.

Obiekt 13/90 został odkryty na głębokości 40 cm. Tworzyło go koliste zaciemnienie o średnicy ok. 110-120 cm; przekrój pionowy miał kształt trapezowaty z płaskim dnem sięgającym głębokości ok. 58-63 cm. W jamie znaleziono niewielką ilość ceramiki oraz popękane naczynie dwustozkowe z czterema guzkami pod wylewem imitującymi uszka.

Obiekt 14/90 zaczął się rysować na głębokości 60 cm jako koliste zaciemnienie o średnicy ok. 140 cm. W wypełniku znaleziono nieliczne ułamki kości i ceramiki, którą można zakwalifikować do kultury pucharów lejkowatych.

Wykopaliska zakończone.

Grzybowo, gm. Września woj. poznańskie St. 1 i 2 patrz wczesne średniowiecze

Grzybów, gm. Staszów
woj. tarnobrzeskie
St. 1 AZP 92-68/2

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Krzysztof Garbacz. Finansowało BBIDZ w Tarnobrzegu. Szósty i ostatni sezon badań. Grobowiec II kultury pucharów lejkowatych. Cmentarzysko kultury przeworskiej. Pochówki zwierzęce.

Badania przeprowadzono w lipcu 1990 r. Przebadano obszar o powierzchni ok. 300 m². Grobowiec II kultury pucharów lejkowatych.

Odsłonięto do końca obstawę grobowca. Była ona częściowo zniszczona przez pochówki zwierzęce oraz okop z II wojny światowej. Długość grobowca II wynosiła ok. 20 m.

Cmentarzysko kultury przeworskiej.

Odkryto dalszych 20 grobów ciałaopalnych: popielnicowych i jamowych w północnej i północno-zachodniej części stanowiska. Należy zwrócić uwagę na odsłonięcie grobów, w większości ubogich, z małą popielnicą — kubkiem oraz jamowych z niewielką ilością kości, prawie całkowicie pozbawionych wyposażenia grobowego.

W północnej części stanowiska, gdzie odkryto najwięcej ubogich grobów, w warstwie piasku znaleziono drobne fragmenty ceramiki stwej i terra sigillata.

W północno-zachodniej partii stanowiska uchwycono skraj warstwy ciałaopalenia, w której wyeksplorowano dużo ułamków ceramiki oraz niewiele drobnych fragmentów przepalonych kości.

Cmentarzysko kultury przeworskiej datuje się na okres: od schyłku młodszego okresu przedrzymskiego do późnego okresu rzymskiego.

Pochówki zwierzęce.

W tym sezonie rozkopano 5 pochówków zwierzęcych w formie owalnych w zarysie i niekiedy w przekroju jam, zawierających szczątki zwierząt, najprawdopodobniej samych psów.

Na szczególną uwagę zasługuje pochówek 10, w którym natrafiono na kości kilku osobników, rozrzucone na różnych głębokościach. W jamie tej wyeksplorowano również 2 całe naczynia gliniane: jedno stojące, a drugie położone na boku. Wewnątrz drugiego naczynia pod warstwą fragmentów ceramiki odkryto szkielet dziecka (piodu).

W związku z odkryciem szkieletu ludzkiego oraz ceramiki o formach zbliżonych do naczyń średniowiecznych na obecnym etapie opracowywania materiałów ze stanowiska w Grzybowie niemożliwa jest właściwa interpretacja funkcji oraz dokładna chronologia pochówków zwierzęcych.

Badania na stanowisku I w Grzybowie zostały zakończone, dokumentacja polowa złożona w BBIDZ w Tarnobrzegu, a materiały z badań po opracowaniu będą w całości przekazane do Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Kamienna Stara, gm. Dąbrowa
Białostocka woj. białostockie
St. 18 AZP 25-88/57

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadził mgr Jerzy Maciejczuk. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Obozowisko ludności kultury niemieńskiej z neolitu.

Stanowisko odkryte zostało podczas badań powierzchniowych w 1987 r. Położone jest na stoku terasy nadzalewowej rzeki Kamiennej — lewego dopływu Blebrzy.

Przeprowadzone badania miały na celu określenie stopnia niszczenia stanowiska, jego charakteru i uściślenia chronologii. W trakcie badań okazało się, że stanowisko jest w poważnym stopniu zniszczone intensywną i głęboką orką. Materiał zabytkowy wystąpił prawie wyłącznie w warstwie oraniny, pod którą znajdował się gliniasty i żwirowaty calec. Jedynie